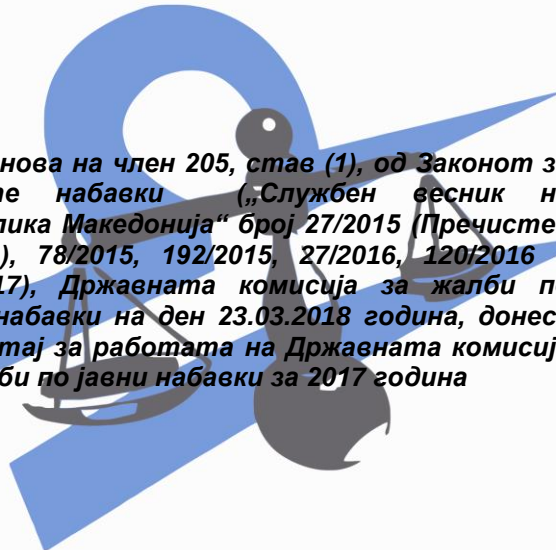

2017

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ДРЖАВНА КОМИСИЈА
ЗА ЖАЛБИ ПО ЈАВНИ
НАБАВКИ

Врз основа на член 205, став (1), од Законот за јавните набавки („Службен весник на Република Македонија“ број 27/2015 (Пречистен текст), 78/2015, 192/2015, 27/2016, 120/2016 и 165/2017), Државната комисија за жалби по јавни набавки на ден 23.03.2018 година, донесе Извештај за работата на Државната комисија за жалби по јавни набавки за 2017 година

СОДРЖИНА

• ОПШТ ДЕЛ	1
1. Надлежност, организација, финансиско работење и јавност на Државната комисија.....	3
1.1. Состав и внатрешна организација	3
1.2. Финансиско работење на Државната комисија.....	5
1.3. Јавност во работата на Државната комисија	6
• МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	7
• ИНДИКАТОРИ НА РАБОТАТА НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА	8
3.1. Општа статистика на Државната комисија за жалби по јавни набавки.....	8
3.1.1. Жалбени предмети до Државната комисија.	8
3.1.2. Просек на решени предмети по месеци.....	9
3.1.3. Број на постапки за јавни набавки кои се обжалени пред Државната комисија за жалби по јавни набавки.....	10
3.2. Управно судска заштита во предметите за јавните набавки.....	12
3.2.1. Број на управни спорови против одлуките на Државната комисија во 2017 година.....	12
3.2.2. Структура на управните спорови.....	13
3.2.3. Преглед на одлуките на Управниот суд.....	14
3.2.4. Преглед на предмети на Вишиот управен суд.....	15
3.2.5. Преглед на одлуките на Вишиот управен суд.....	16
3.2.6. Жалби на Државната комисија за жалби по јавни набавки изјавени против одлуки на Управниот суд.....	16
3.3. Решени жалбени предмети во 2017 година.....	17
3.3.1. Структура на решени предмети според донесени одлуки во 2017 година.....	17
3.3.2. Број на жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки и видови на одлуки.....	19
3.3.3. Број на жалби кои се однесуваат на дејствие за ставање на негативна референтна листа и видови на одлуки	22
3.3.4. Структура на отфрлени жалби.....	24
3.3.5. Структура на предмети во кои жалбата се уважува.....	25
3.3.6. Структура на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка.....	28
3.3.7. Структура на одлуки во однос на барања за поништување на постапка.....	29
3.3.8. Структура на предмети според предметот на набавката.....	30
3.3.9. Структура на предмети според договорен орган.....	32
3.3.10. Структура на жалбени предмети според постапката за јавна набавка.....	33
3.3.11. Структура на жалбени предмети според критериум за избор.....	35
3.3.12. Структура на жалбени предмети според критериум за избор.....	36
• ПРИХОДИ НА БУЏЕТОТ НА Р. МАКЕДОНИЈА ВРЗ ОСНОВА НА ЖАЛБЕНАТА ПОСТАПКА ПРЕД ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА	37
4.1. Надоместок за водење на жалбена постапка.....	38
4.2. Административни такси за водење на жалбена постапка.....	38
• ОЦЕНКА НА СОСТОЈБАТА ВО ЈАВНИТЕ НАБАВКИ	38
5.1. Оценка на состојбата со правната заштита.....	39
5.1.1. Жалбена постапка	39
5.1.2. Управно судска постапка.....	48
5.1.3. Антикорупциски ефекти на правната заштита во постапките за јавните набавки.....	48
5.2. Оценка на системот на јавните набавки во целина.....	48
5.2.1. Законодавна рамка.....	49
5.2.2. Институции, корисници, обврзници на примена на прописите за јавните набавки.....	49
5.2.3. Правна пракса, доктрина и литература.....	50
• Преглед на активности утврдени во Програмата за работа на Државната комисија за 2017 година	50
• ЗАКЛУЧОЦИ	52

В О В Е Д

Согласно член 205 од Законот за јавните набавки, Државната комисија за своето работење поднесува годишен извештај до Собранието на Република Македонија до крајот на март во тековната година за претходната година, а на барање на Собранието на Република Македонија, Државната комисија е должна да поднесе извештај и за период пократок од една година. Составен дел на Извештајот се следниве податоци:

- број на примени предмети;
- број на решени предмети (отфрлени, одбиени и прифатени жалби);
- број на поништени постапки;
- број на нерешени предмети;
- број на предмети за кои е покренат управен спор (одбиени и прифатени предмети);
- статистичка анализа на постапките на правна заштита и
- оценка на состојбата со правната заштита и на системот за јавни набавки во целина.

Во согласност со законските одредби, Државната комисија за жалби по јавни набавки Ви доставува Годишен извештај за работата на Државната комисија за жалби по јавни набавки за 2017 година каде покрај податоците за 2017 година, содржани се и компаративни податоци во однос на изминатите 2014, 2015 и 2016 година.

1. ОПШТ ДЕЛ

Државната комисија за жалби по јавни набавки согласно Законот за јавните набавки е државен орган кој е надлежен за решавање на жалби во постапките за доделување на договори за јавни набавки пропишани со овој закон и истата како таков орган постои веќе 9 (девет) години. Благодарение на професионалниот однос на сите вработени, како на членовите на комисијата така и на стручната служба на комисијата и успешно справување со предизвикот уште од самиот почеток на функционирањето на комисијата, оваа комисија успеа да изгради имиџ на институција која е многу битна алка во целокупниот систем за јавни набавки во Република Македонија.

Годишниот извештај на Државната комисија ги сублимира резултатите од извршените контроли на постапките за доделување на договори за јавни набавки, концесии и јавно – приватно партнерство, а кои Државната комисија ги врши исклучиво во случаите кога има изјавено жалба во одредена постапка, а не и по службена должност.

Целта на постоењето на Државната комисија е да обезбеди брза, објективна и ефикасна правна заштита во постапките за доделување на договори за јавни набавки, како и во постапките за доделување на договори за концесии и за јавно приватно партнерство. Со отпочнувањето со работа на Советот за јавни набавки до моментот на неговото укинување 16.11.2017 година (Сл.Весник на Р.М. бр.165/2017), Државната комисија исто така обезбедуваше правна заштита и против решенијата на Советот за јавни набавки. Ваквата правна заштита има голем придонес во одржувањето и развојот на системот на јавните набавки, концесии и јавно приватно партнерство заснован на принципите на конкуренција, еднаков третман и недискриминација на економските оператори, транспарентност и интегритет во процесот на доделување на договори за јавни набавки, како и на рационално и ефикасно искористување на средствата во постапките за доделување договори за јавна набавка, концесии и јавно приватно партнерство.

Од формирањето на Државната комисија па се до денес, истата бележи успеси почнувајќи од намалување на времетраењето на постапката за постапување по жалбите, активно учество во подготовката на измените и дополнувањата на Законот за јавните набавки, активно учество во процесот на обука и стручно усовршување на сите инволвирани страни во постапките за доделување договори за јавни набавки (приватниот сектор, јавниот сектор и локалната самоуправа), стручно оспособување на вработените во стручната служба, воведување на електронска архива и електронска распределба на предметите, како и воспоставување и континуирана надградба на сопствена веб страница со информации и бази на податоци заради јавност и транспарентност во работата на Државната комисија, доставување на одлуките на Државната комисија по електронски пат до странките во постапките и тн.

Приоритет на Државната комисија за натамошниот период и понатаму останува решавање на жалбите во постапките за доделување на договори за јавни набавки, концесии и јавно приватно партнерство во законските рокови, на квалитетен и транспарентен начин; зајакнување, развој и одржување на човечките ресурси на Државната комисија; надградба и одржување на воспоставената ВЕБ - страна на Државната комисија базирана на информации за секојдневната работа на Државната комисија и нејзината правна пракса во полето на јавните набавки, концесиите и јавно приватно партнерство и базата на податоци; Учество во процесот на постојана обука и стручно усовршување на сите инволвирани страни во постапките за доделување договори за јавни набавки (приватниот сектор, јавниот сектор и локалната самоуправа) преку организација на работилници; Учество во подобрувањето на правната рамка кој го уредува системот за јавни набавки во Република Македонија; Сертификација на ИСО стандарди за квалитет 9001:2015 и Развој, одржување и надградување на електронската архива во Државната комисија за жалби по јавни набавки, како и воведување на електронски систем за управување и водење на целокупната жалбена постапка пред Државната комисија.

1. Надлежност, организација, финансиско работење и јавност на Државната комисија

Државната комисија одлучува за законитоста на дејствијата и пропуштањата за преземање дејствија, како и на одлуките како поединечни правни акти донесени во постапките за јавните набавки, како и за други работи согласно со овој закон. Во текот на 2013 година, беа донесени неколку измени и дополнувања на Законот за јавните набавки со кои се зголеми надлежноста на Државната комисија, така што, покрај одлучување по изјавените жалби во постапките за јавни набавки и одлучување по жалби изјавени во постапките за доделување на концесии и јавно – приватно партнерство, Државната комисија беше надлежен орган за одлучување по жалбите изјавени против решенијата на Советот за јавните набавки, се до моментот на неговото укинување во ноември 2017 година и во други случаи утврдени со закон. Исто така, Државната комисија одлучува и за други барања кои во постапката за правна заштита се дозволени да ги поднесат странките во постапката.

Државната комисија согласно Законот за јавните набавки е државен орган кој е самостоен во својата работа и има својство на правно лице. Истата е самостоен буџетски корисник чија работа и надлежност се уредени со закон.

Одлуките на Државната комисија се задолжителни за сите странки во постапката.

1.1. Состав и внатрешна организација на Државната комисија

Државната комисија за жалби по јавни набавки за првпат е формирана 2008 година со Законот за јавните набавки објавен во Службен весник бр.136/2007 и истата како самостоен државен орган почна да функционира од 04.11.2008 година кога за првпат беа избрани претседателот и членовите на Државната комисија, а првата седница комисијата ја одржа на 26.11.2008 година.

Од почетокот на функционирањето на Државната комисија, делот на законот кој се однесува на правната заштита неколку пати беше изменет и дополнет и тоа во контекст на обезбедување на ефективна правна заштита и ефикасно и ефективно работење на Државната комисија.

Согласно Законот за јавните набавки, Претседателот и членовите на Државната комисија ги именува по пат на јавен конкурс и ги разрешува Собранието на Република Македонија на предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија, за период од 5 години со право на повторен избор, а условите за именување и разрешување се утврдени во законот. Заменик на претседателот на Државната комисија се избира од редот на членовите на комисијата со мнозинство на гласови, по принцип на ротација на секои шест месеци.

Внатрешната организација на Државната комисија за жалби по јавни набавки е уредена со посебен Правилник за внатрешна организација кој е донесен во согласност со надлежностите на Државната комисија утврдени во Законот за јавните набавки, Деловникот за начинот на работењето и одлучувањето на државната комисија за жалби по јавни набавки и согласно Уредбата за внатрешна организација на органите на државната управа.

Со Правилникот за внатрешна организација се обезбедува:

- ☐ законито, стручно, ефикасно и рационално вршење на работите и на работните задачи
- ☐ независност и одговорност при вршењето на задачите, и
- ☐ успешно и квалитетно раководење на Државната комисија.

Со стручната служба, согласно законот, раководи Генерален секретар, а заради ефикасно вршење на работите и задачите од делокругот на Државната комисија за жалби по јавни набавки, согласно со видот, обемот и степенот на нивната сложеност, како и меѓусебна поврзаност и сродност, формирани се следниве организациски облици:

Сектор за логистика, финансиски прашања, информатички системи и човечки ресурси, со три одделенија:

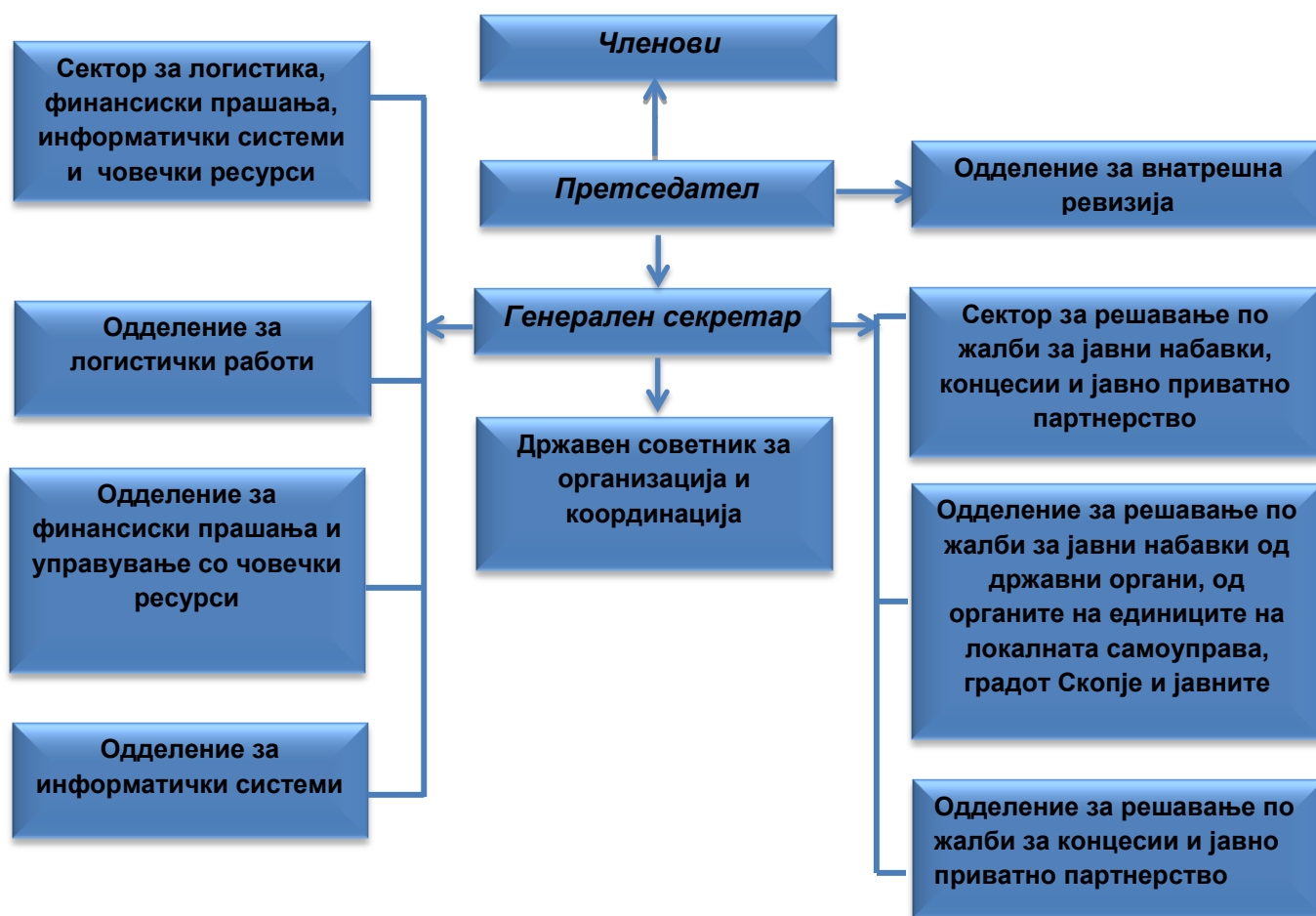
- ☐ Одделение за логистички работи
- ☐ Одделение за финансиски прашања и управување со човечки ресурси
- ☐ Одделение за информатички системи

Сектор за решавање по жалби за јавни набавки, концесии и јавно приватно партнерство

- ☐ Одделение за решавање по жалби за јавни набавки од државни органи, од органите на единиците на локалната самоуправа, градот Скопје и јавните претпријатија
- ☐ Одделение за решавање по жалби за концесии и јавно приватно партнерство

Самостојно Одделение за внатрешна ревизија.

Моментално, кадровската структура во Државната комисија ја сочинуваат 17 вработени од кои 5 работни места се за избраните и именуваните лица – Претседател и четири члена на комисијата, а останатите 12 се стручна служба од кои 11 се административни службеници и едно помошно технички лице.

1.2. Финансиско работење на Државната комисија

Средствата за финансирање на Државната комисија се обезбедени од Буџетот на Република Македонија, а Државната комисија е самостоен буџетски корисник и нема други приходи. За водење на жалбена постапка во постапките за јавните набавки се уплатуваат административни такси, како и надомест за водење на жалбена постапка и истите се дел од Буџетот на Р. Македонија.

Вкупниот износ кој жалителите го имаат уплатено за водење на жалбена постапка во текот на 2017 година изнесува 5.257.492,00 денари.

Одобрениот буџет на Државната комисија за 2017 година изнесува 17.869.000,00 денари и истиот може да се смета како недоволен за функционирање на Државната комисија како самостоен државен орган. Наведениот буџетски износ се оценува како недоволен и за кадровското

доекипирање на Државната комисија, опремувањето на административно – деловните простории со основните средства за работа, како и за стручно усовршување на вработените во Државната комисија. Резултатите во работата на Државната комисија се постигнати со вложување на голем напор од страна на моментално малиот број на вработени во комисијата.

1.3. Јавност во работата на Државната комисија

Со Уставот на Република Македонија, како едно од основните права на граѓанинот од корпусот – „Граѓански и политички слободи и права“ е гарантиран слободниот пристап до информациите, слободата на примање и пренесување на информациите. Ваквото гарантирано основно право е загарантирано и со донесување на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, со кој се обезбедува јавност и отвореност во работењето на имателите на информации и им овозможува на физичките и правните лица да го остваруваат правото на слободен пристап до информации од јавен карактер. Тргувајќи од начелото на јавност, Државната комисија со должно внимание пристапува кон предметите кои се заведени по доставени барања за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Општите начела во процесот на доделување на договори за јавни набавки, транспарентност и јавност, се применуваат и во постапката за остварување на правна заштита во јавните набавки. Транспарентноста во работата на Државната комисија, покрај тоа што се остварува во согласност со Законот за јавните набавки, истата се остварува и согласно со Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Во 2017 година, до Државната комисија за жалби по јавни набавки примено е само 1 (едно) барање за остварување на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер.

- до 31.12.2017 година решено е барањето за слободен пристап до информации од јавен карактер;
- барањето е решено во законски рок;
- нема материјални трошоци од член 29 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Во предметите, заведени по поднесените барања од страна на барателите, не е поднесена ниту една жалба до Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер, како второстепен орган кој одлучува по поднесени жалби од страна на барателите, ниту пак се поведени управни спорови пред Управниот суд на Република Македонија против конечни одлуки.

Сите информации во врска со работата на Државната комисија, може да се најдат на интернет страницата www.dkzjn.mk.

Согласно член 205 од Законот за јавните набавки, Државната комисија поднесува годишен извештај до Собранието на Република Македонија, до крајот на март во тековната година за претходната година. Претходните извештаи за работата на Државната комисија за 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 и

2016 година како и правните акти со кои е уреден начинот на работа и одлучување на комисијата се достапни на интернет страницата.

2. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Државната комисија за жалби по јавни набавки во текот на 2017 година ја продолжи соработката со СИГМА, (Support for Improvement in Governance and Management, A joint initiative of the OECD and the European Union, principality financed by the EU), финансирана исклучиво со средства на Европската унија.

Во рамките на своето редовно работење, Државната комисија за жалби по јавни набавки учествува во изготвувањето на Националната програма за усвојување на правото на Европската унија (НПАА), која претставува сеопфатен долгорочен документ кој ја дефинира динамиката на усвојувањето на правото на ЕУ, стратешките насоки, политиките, реформите, структурите, ресурсите и роковите што треба да се реализираат со цел Република Македонија да ги исполни условите за членство во Европската унија. Воедно, во рамките на своето редовно работење, Државната комисија до Секретаријатот за Европски Прашања, поднесува месечни и квартални извештаи за својата работа, односно статистички податоци за своето тековно работење.

Од 17 до 19.02.2017 година, во Дубровник Република Хрватска Претседателот на Државната комисија зема учество на работен состанок на високо ниво на тема „Законска рамка на јавно приватно партнерство во Босна и Херцеговина“ кој се реализира во рамките на проектот „Јавно приватно партнерство во Босна и Херцеговина“, финансиран од страна на Канцеларијата на координаторот за реформа за јавната управа.

На 29 и 30.11.2017 година преставници на Државната комисија учествуваа на Регионална конференција „Предизвици и превенции во јавните набавки - правна заштита“, која се одржа во Белград, Република Србија.

Исто така, Државната комисија сите години наназад, постојано соработува со телата надлежни за правната заштита во постапките за јавни набавки во регионот, а како резултат на таквата блиска соработка, во второто тромесечие од 2018 година, ќе се склучи Меморандум за соработка помеѓу Државната комисија за жалби по јавни набавки во Република Македонија и Комисиите надлежни за правната заштита во постапките за јавни набавки во Србија, Црна Гора, Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска и Словенија.

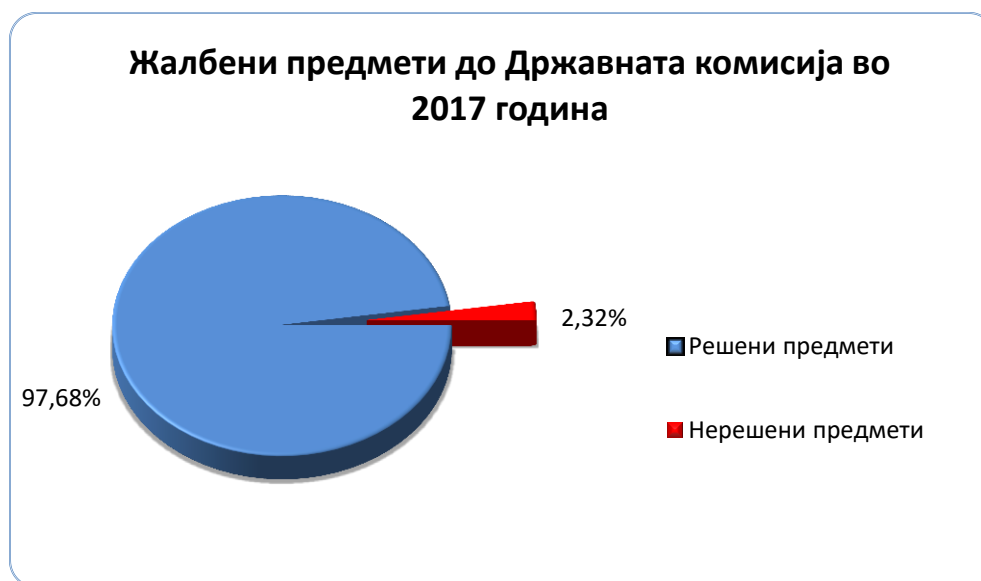
3. ИНДИКАТОРИ НА РАБОТАТА НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА

3.1 Општа статистика на Државната комисија за жалби по јавни набавки

3.1.1. Жалбени предмети до Државната комисија

Во текот на 2017 година до Државната комисија за жалби по јавни набавки пристигнати се и оформени вкупно **561 предмет** со ист број на жалби, од кои 17 предмети се пренесени од 2016 година (од причина што овие предмети не биле комплетираны со документација, бидејќи жалбите во овие предмети се пристигнати кон крајот на декември 2016, при што рокот за доставување на документација од страна на договорниот орган кој изнесува 5 дена од денот на приемот на жалбата, истекувал на почетокот на наредната 2017 година), а останатите 544 предмети се новопристигнати во 2017 година. Од вкупно **561 предмет** за работа во 2017 година, решени се **548 предмети** со ист број на жалби, додека нерешени предмети поради некомплетна документација и пренесени во 2018 година се **13 предмети** со вкупно 13 жалби.

Вкупно предмети	Решени предмети	Нерешени предмети
561	548	13
100%	97,68%	2,32%

*Во 2016 година како нерешени останати се 17 предмети и тоа исклучиво поради некомплетна документација.

Споредба 2014 - 2015 - 2016 – 2017

	Вкупно примени предмети	Решени предмети	Нерешени предмети
2014 година	591	575	16
%	100%	97,29%	2,71%
2015 година	626	610	16
%	100%	97,44%	2,56%
2016 година	623	606	17
%	100%	97,27%	2,73%
2017 година	561	548	13
%	100%	97,68%	2,32%

Со споредба на податоците за бројот на примени и оформени предмети во 2014 година и оние во 2015 година и во 2016 година, се утврдува намалување на бројот на предмети пред Државната комисија за жалби по јавни набавки. Особено влијание за ваквото намалување на бројот на предмети во споредба со целокупниот број на предмети во 2015 година и 2016 година има тоа што беше намален бројот на жалбите кои се однесуваат на содржината на тендерската документацијата поради обврската за барање/добивање согласност од Советот за јавните набавки но и спроведените обуки/работилници на Државната комисија со договорните органи и со економските оператори.

3.1.2. Просек на решени предмети по месеци

Вкупно решени предмети во 2017 година	Просек на решени предмети по месеци (12)
548	45,67

Споредба 2014 - 2015 - 2016 - 2017

	Вкупно решени предмети	Просек на решени предмети по месеци (12)
2014 година	575	47,92
2015 година	610	50,83
2016 година	606	50,50
2017 година	548	45,67

3.1.3. Број на постапки за јавни набавки кои се обжалени пред Државната комисија за жалби по јавни набавки

Во 2017 година, предмет на правна заштита пред Државната комисија во жалбена постапка, од вкупно 548 решени предмети, 334 постапки за јавни набавки биле спроведени со отворена постапка, 109 со барање за прибирање на понуди со објавување на оглас над 5.000 евра, 69 со барање за прибирање на понуди со објавување на оглас до 5.000 евра, 10 со преговарање без претходно објавување на оглас и 23 се спроведени согласно член 17 од Законот за јавните набавки. Од вкупно решените 548 предмети, во 2017 година, 4 предмети се однесуваат на доделување на концесии и 1 предмет за воспоставување на договор за јавно приватно партнерство.

Според податоците добиени од Бирото за јавни набавки, во 2017 година преку ЕСЈН (Електронски систем за јавни набавки) биле објавени вкупно 17.227 огласи, а од нив 4.259 се огласи за отворени постапки, 7.619 се огласи за барања за прибирање на понуди до 5.000 евра, 5.315 се огласи за барања за прибирање на понуди над 5.000 евра, нема објавени огласи за ограничени постапки, 8 се огласи за постапки со преговарање со претходно објавување на оглас и 593 огласи за постапка согласно член 17 став 1 алинеја 2. Според податоците добиени од Бирото за јавни набавки, преку ЕСЈН објавен е 1 (еден) оглас за воспоставување на Јавно приватно партнерство и 6 огласи за воспоставување на ЈПП како концесија на работи и јавни услуги, а според податоците добиени од Министерството за економија, објавени се 2 огласи за доделување на концесии, Министерството за животна средина нема објавено постапки за доделување на концесии, а Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство во 2017 година има објавено 20 огласи за доделување на концесии. Тоа значи дека

во текот на 2017 година има објавено вкупно 28 огласи за доделување на концесии, 1 оглас за доделување на ЈПП или за доделување на договори за јавни набавки, концесии и јавно приватно партнерство има објавено вкупно 17.256 огласи.

Преку споредување на бројот на објавени огласи за јавни набавки и бројот на жалбени предмети каде постапката е спроведена со објавување на оглас (538 предмети), може да се дојде до заклучок дека од вкупно 17.227 објавени огласи жалби се изјавени во 3.12% од објавените огласи.

	Објавени огласи во 2017 година	Решени жалбени предмети каде постапката е спроведена со објавување на оглас	%
Вкупно	17.256	538	3,12%
Вид на постапка	Објавени огласи	Жалбени предмети	%
Отворена постапка	4.259	334	7,84%
Ограничена постапка	/	/	/
Барање за прибирање на понуди со објавување на оглас (над 5000 евра)	5.315	109	2,05%
Постапка со преговарање со претходно објавување на оглас	8	/	0,00%
Барање за прибирање на понуди со објавување на оглас (до 5000 евра)	7.619	69	11.04%
Концесија	28	4	14.29%
Јавно приватно партнерство	1	1	100,00%
Постапка по член 17	593	23	3.88%

*Процентот на примени и одлучени жалби во 2017 година изнесува 3,12%, споредбено со 2016 година каде овој процент е 3,28%, што значи дека процентот е приближен на обжалени предмети во 2017 година во однос на 2016 година

Исто така, согласно увидот на Државната комисија за жалби по јавни набавки во објавените податоци на Бирото за јавни набавки на Електронскиот систем за јавни набавки (со оглед на тоа што за истите не се објавуваат огласи), во 2017 година склучени се вкупно 496 договори преку постапки со преговарање без претходно објавување на оглас. Споредувајќи го бројот на овие постапки односно склучени договори за јавни набавки и бројот на жалбени предмети, може да се дојде до заклучок дека од вкупно 496 договори, жалби се изјавени во 2,02% случаи.

	Склучени договори после постапка со преговарање без објавување на оглас	Жалбени предмети	%
Вкупно	496	10	2,02%

3.2. Управно судска заштита во предметите за јавни набавки

Против решенијата на Државната комисија за жалби по јавни набавки согласно член 230 од Законот за јавните набавки, може да се покрене управен спор пред судот надлежен за водење на управни спорови. На таков начин се остварува уставното начело на овозможување на судска заштита против одлуките на управните органи.

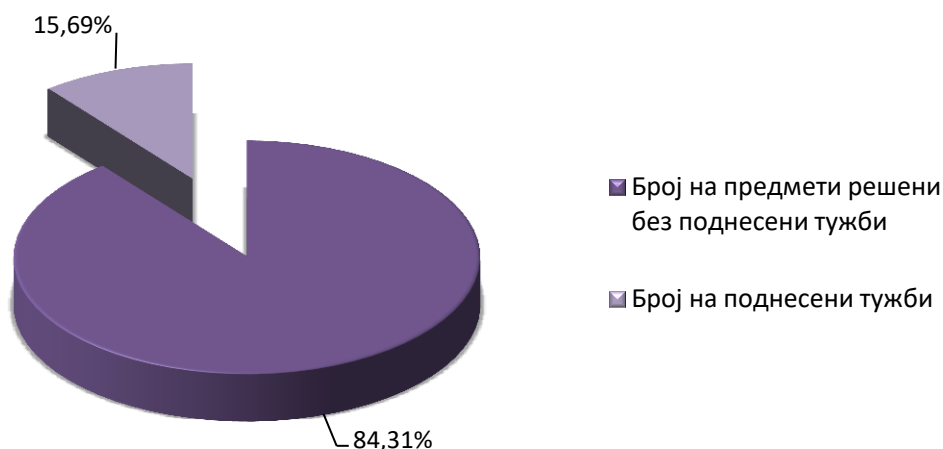
Иако согласно член 230 од Законот за јавните набавки, судот надлежен за водење на управни спорови, во предметите по јавните набавки решава по итна постапка, сепак управниот спор трае подолго време. На таков начин се создава проблем во случаите кога изјавената тужба судот ќе ја уважи, решението на Државната комисија ќе го поништи, а предметот ќе го врати на повторно постапување пред Државната комисија. Со оглед на фактот што буџетските средства кои се трошат се едногодишни, договорите кои произлегле од јавната набавка во најголем број се веќе склучени и реализирани па решенијата на Државната комисија и судската заштита се сведуваат само на утврдување на законитоста на постапката.

3.2.1. Број на управни спорови против одлуките на Државната комисија во 2017 година

Против решенијата донесени од страна на Државната комисија, според податоците на Управниот суд на Република Македонија во текот на 2017 година изјавени се вкупно 86 тужби.

Вкупно предмети по кои Државната комисија постапувала	Вкупен број на поднесени тужби во 2016 година	%
548	86	15,69%

Табеларен преглед на предмети решени без и со изјавени тужби

Споредба 2014 - 2015 – 2016 – 2017

	Вкупно предмети по кои Државната комисија постапувала	Вкупен број на поднесени тужби	%
2014 година	575	66	11,48%
2015 година	610	91	14,92%
2016 година	606	65	10,73%
2017 година	548	86	15,69%

3.2.2. Структура на управните спорови

Структура на управни спорови	Број на спорови
Тужби поднесени во 2017 година	86
Пресуди/решенија донесени во 2017 година	57

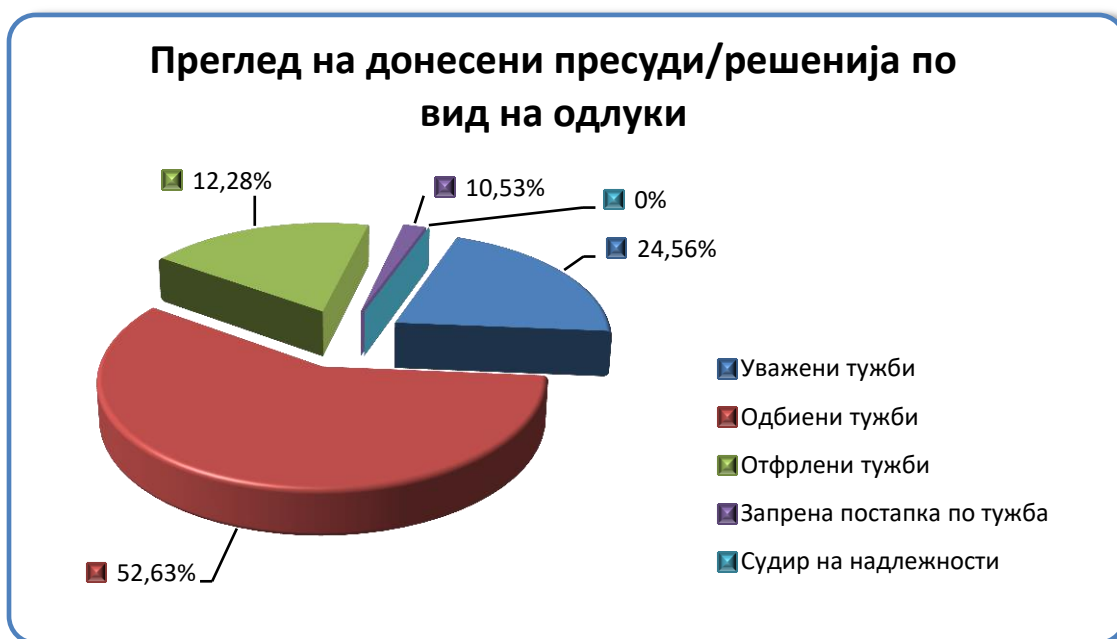
* Според податоците од Управниот суд, во текот на 2017 година до судот доставени се 86 тужби против решенија на Државната комисија но истиот во текот на 2017 година има донесено пресуди по тужби кои се поднесени кон крајот на 2016 година,

што значи дека бројот на донесени одлуки е вкупен број и не се однесува само на 2017 година туку опфаќа и предмети по тужби изјавени во 2016 година.

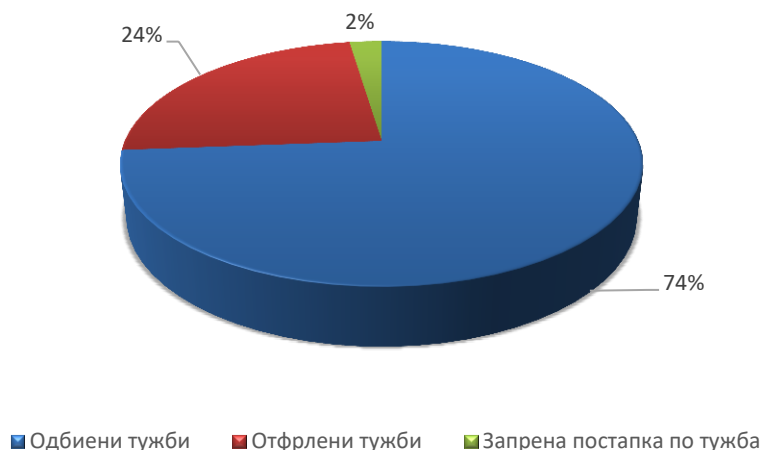
3.2.3. Преглед на одлуките на Управниот суд

Вид на одлуки на Управен суд	Број на одлуки	%
Уважени тужби	14	24,56%
Одбиени тужби како неосновани	30	52,63%
Отфрлени тужби	7	12,28%
Запрена постапка по тужба	6	10,53%
Судир на надлежност	/	0%
Вкупно	57	100%

*Податоците се добиени од Управниот суд на Република Македонија

Преглед на донесени пресуди/решенија со кои тужбите се одбиваат/се отфрлаат/се запира постапката

3.2.4. Преглед на предмети на Вишиот управен суд

За периодот од 01.01.2017 до 31.12.2017 година во Вишиот управен суд примени се 2 УЖВМ-3 предмети (предмети формирани по жалби поднесени против одлуки на Управниот суд во однос на барања за времена мерка) и 12 УЖ-3 предмети (предмети формирани по жалби поднесени против одлуки на Управниот суд донесени во однос на поднесени тужби против решение на Државната комисија за жалби по јавни набавки), а како нерешени предмети во 2017 година се останати 2 УЖ-3 предмети, што значи дека вкупно 16 предмети се од областа на јавните набавки.

<i>Предмети во Виш управен суд</i>	<i>Број на одлуки</i>	<i>%</i>
УЖВМ-3 предмети	2	14,29%
УЖ-3 предмети	12	85,71%
Вкупно	14	100%

УЖВМ - 3 Предмети во Виш управен суд	Решени	%
Вкупен број на УЖВМ -3 предмети	2	14,29%
Вкупно	14	100%

УЖ Предмети во Виш управен суд	Решени	%
Вкупен број на УЖ-3 предмети	12	85,71%
Вкупно	14	100%

3.2.5 Преглед на одлуките на Вишиот управен суд

Вид на одлуки на Виш управен суд донесени по УЖ предмети	Број на одлуки	%
Уважени жалби (преиначена пресуда на Управен суд)	2	16,67%
Уважени жалби (укината одлука на Управен суд)	2	16,67%
Одбиени жалби	8	66,66%
Вкупно решени УЖ предмети	12	100%

*Податоците се добиени од Вишиот управен суд на Република Македонија

3.2.6 Жалби на Државната комисија за жалби по јавни набавки изјавени против одлуки на Управниот суд

Државната комисија за жалби по јавни набавки во текот на 2017 година има изјавено 14 жалби против пресуди на Управниот суд на Република Македонија. Вишиот управен суд донел 4 пресуди и 2 решенија, или вкупно **6 одлуки**. Вишиот управен суд донел 1 пресуда со која жалбата на Државната комисија се одбива како неоснована, 3 пресуди со кои жалбите на Државната комисија за уважуваат и се преиначува Пресудата на Управниот суд и се потврдува решението на Државната комисија и 2 решенија со кои жалбите на Државната комисија за уважуваат, пресудата на Управниот суд се укинува и предметот се враќа на повторно постапување и одлучување кај Управниот суд.

Донесени одлуки на Виш управен суд по изјавени жалби на Државната комисија	Број на одлуки	%
Уважени жалби (преиначена пресуда на Управен суд)	3	50,00%
Уважени жалби (укината одлука на Управен суд)	2	33,33%
Одбиени жалби	1	16,67%
Вкупно донесени одлуки	6	100%

3.3. Решени жалбени предмети во 2017 година

3.3.1. Структура на решени предмети според донесена одлука во 2017 година

Во 2017 година, до Државната комисија пристигнати се и заведени вкупно 561 предмет од кои 548 се решени предмети додека нерешени предмети поради некомплетна документација се 13 предмети. Од вкупно 548 решени предмети, во 2017 година поднесени се 7 барање за продолжување на постапка и ниту едно барање за поништување на постапката заради недоставување на документација.

Структура на предмети според одлука	Број на жалбени предмети	%
Запрена постапка (жалба уважена од договорен орган)	27	4,93%
Прекината постапка (повлечена жалба)	23	4,19%
Потврдена одлука (во овој дел се вклучени одлуките и во случаите на одбиени жалби, отфрлени жалби како ненавремени, недозволени и неплатени)	263	48,00%
Укината одлука	127	23,17%
Поништена постапка	108	19,71%
Вкупно решени жалбени предмети во 2017 година	548	100%

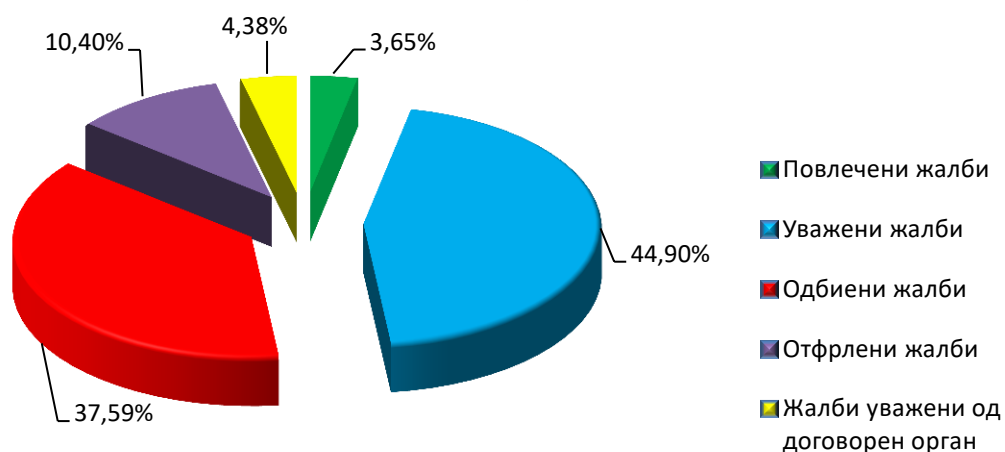
Со оглед на тоа што Државната комисија почнувајќи од 01.01.2015 година го промени начинот на работа при оформување на предметите за работа во принцип една жалба еден предмет и исто така предметите кои повторно се доставуваат до Државната комисија за постапување според новиот начин на работа се заведуваат како посебен нов предмет, податоците дадени во точка 3.3.1. се однесуваат истовремено и за предмети и за изјавени жалби.

Од вкупно 561 предмети со вкупно 561 жалби, Државната комисија за жалби по јавни набавки постапувала и донела одлуки по вкупно 548 предмети, односно 548 жалби.

Структура на жалби според одлука

	Број на жалби	%
Уважени жалби	235	42,88%
Одбиени жалби	206	37,59%
Отфрлени жалби	57	10,40%
Уважени жалби од договорен орган	27	4,93%
Повлечени жалби	23	4,20%
Вкупно решени жалби во 2017 година	548	100%

Структура на решени предмети според вид на одлука

Споредба 2014 - 2015 - 2016 - 2017

2014 година			2015 година		
Уважени жалби	190	29,78%	Уважени жалби	238	39,02%
Одбиени жалби	327	51,25%	Одбиени жалби	269	44,10%
Отфрлени жалби	71	11,13%	Отфрлени жалби	61	10,10%
Уважени жалби од договорен орган	26	4,08%	Уважени жалби од договорен орган	25	4,10%
Повлечени жалби	24	3,76%	Повлечени жалби	17	2,78%
Вкупно решени жалбени предмети во 2014 година	638	100%	Вкупно решени жалби во 2015 година	610	100%
2016 година			2017 година		
Уважени жалби	271	44,72%	Уважени жалби	235	42,88%
Одбиени жалби	221	36,47%	Одбиени жалби	206	37,59%
Отфрлени жалби	44	7,26%	Отфрлени жалби	57	10,40%
Уважени жалби од договорен орган	42	6,93%	Уважени жалби од договорен орган	27	4,93%
Повлечени жалби	28	4,62%	Повлечени жалби	23	4,20%
Вкупно решени жалби во 2016 година	606	100%	Вкупно решени жалби во 2017 година	548	100%

3.3.2. Број на жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки и видови на одлуки

Од вкупно 548 решени предмети во 2017 година, 30 од нив се жалби изјавени од договорни органи против решенија на Советот за јавни набавки со кои на истите не им била дадена согласност во однос на користењето на критериумите за утврдување на способност, техничките спецификации, критериумот економски најповолна понуда, користење на постапка со преговарање без објавување на оглас или пак за дополнителни работи. Овие пет набројани се основите за кои доколку не се исполнети законски определени предуслови, договорните органи пред да објават оглас и да започнат постапка за јавна набавка е потребно да побараат и обезбедат согласност од Советот за јавните набавки.

Вкупно предмети по кои Државната комисија постапувала	Вкупен број на поднесени жалби против решенија на Советот за јавни набавки	%
548	30	5,47%

Споредба 2015 - 2016 - 2017

2015 година			2016 година		
Број на жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки	91	14,92%	Број на жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки	41	6,77%
Вкупно жалби решени во 2015 година	610	100%	Вкупно жалби решени во 2016 година	606	100%
2017 година					
Број на жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки	30	5,47%			
Вкупно жалби решени во 2017 година	548	100%			

Од вкупно 30 жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки а по кои Државната комисија за жалби по јавни набавки постапуваше во 2017 година, 20 од изјавените жалби се одбиени како неосновани, а 5 од нив се уважени како основани и 5 се ненавремени.

Структура на жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки според одлука	Број на жалби	%
Уважени жалби	5	0,91%
Одбиени жалби	20	3,64%
Повлечени жалби	/	0%
Ненавремени жалби	5	0,91%
Вкупно решени жалби изјавени против Советот за јавни набавки во 2017 година	30	100%

Споредба 2015 - 2016 – 2017

2015 година			2016 година		
Уважени жалби	17	18,69%	Уважени жалби	7	17,07%
Одбиени жалби	72	79,13%	Одбиени жалби	32	78,05%
Повлечени жалби	1	1,09%	Повлечени жалби	1	2,44%
Недозволени жалби	1	1,09%	Ненавремени жалби	1	2,44%
Вкупно решени жалби во 2015 година	91	100%	Вкупно решени жалби во 2016 година	41	100%
2017 година					
Уважени жалби	5	0,91%			
Одбиени жалби	20	3,64%			
Повлечени жалби	/	0%			
Ненавремени жалби	5	0,91%			
Вкупно решени жалби во 2017 година	30	100%			

Од вкупно 5 уважени жалби во сите случаи Државната комисија го укина решението на Советот и го врати предметот на повторно постапување и одлучување на Советот за јавни набавки.

Вид на одлуки на уважени жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки	Број на одлуки	%
Укинато решение	5	100%
Поништено решение	0	0%
Вкупно уважени жалби	5	100%

Споредба 2015 - 2016 - 2017

2015 година			2016 година		
Укинато решение	14	82,35%	Укинато решение	7	100%
Поништено решение	3	17,65%	Поништено решение	0	0%
Вкупно уважени жалби во 2015 година	17	100%	Вкупно уважени жалби во 2016 година	7	100%
2017 година					
Укинато решение	5	100%			
Поништено решение	/	0%			
Вкупно уважени жалби во 2017 година	5	100%			

3.3.3. Број на жалби кои се однесуваат на дејствие за ставање на негативна референтна листа и видови на одлуки

Во текот на 2017 година, од вкупно решени 548 предмети и жалби, пристигнати се 16 жалби во врска со негативна референца, од кои 4 (четири) се одбиени како неосновани, 8 (осум) жалби се уважени и е поништено дејствието со кое економските оператори се ставени на негативна референтна листа а од кои 1 (една) одлука е укината и 7 (седум) одлуки и постапки се поништени, 1 (една) жалба е отфрлена како неплатена и 3 (три) жалби се отфрлени како ненавремени.

Вкупен број на негативни референци објавени на ЕСЈН во 2017	Број на жалби кои се однесуваат на негативна референца	%
36	16	44,44%

Вкупен број на решени предмети	Број на жалби кои се однесуваат на негативна референца	%
548	16	2,91%

Вид на одлуки донесени во однос на изјавени жалби за негативна референца	Број на одлуки	%
Одбиени жалби	4	25,00%
Уважени жалби	8	50,00%
Отфрлени жалби	4	25,00%
Вкупно жалби	16	100%

Споредба 2014 - 2015 – 2016 - 2017

2014 година			2015 година		
Уважени жалби	3	75,00%	Уважени жалби	8	66,67%
Одбиени жалби	1	25,00%	Одбиени жалби	3	25,00%
Отфрлени како недозволени	/	/	Отфрлени како недозволени	1	8,33%
Вкупно жалби кои се однесуваат на негативна референца во 2014 година	4	100%	Вкупно жалби кои се однесуваат на негативна референца во 2014 година	12	100%
2016 година			2017 година		
Уважени жалби	6	37,50%	Уважени жалби	8	50,00%
Одбиени жалби	4	25,00%	Одбиени жалби	4	25,00%
Отфрлени како неплатени	4	25,00%	Отфрлени како неплатени	1	6,25%
Отфрлени како ненавремени	1	6,25%	Отфрлени како ненавремени	3	18,75%
Уважени од договорен орган	1	6,25%			
Вкупно жалби кои се однесуваат на негативна референца во 2015 година	12	100%	Вкупно жалби кои се однесуваат на негативна референца во 2016 година	16	100%

3.3.4. Структура на отфрлени жалби

Од вкупно 57 отфрлени жалба, 26 жалби се отфрлени поради неисполнување на законската обврска за уплата на надомест за водење на жалбена постапка, 23 жалби се отфрлени поради ненавременост, 5 жалби се отфрлени како недозволеност и 3 жалби се отфрлени поради ненадлежност.

Структура на отфрлени жалби	Број на отфрлени жалби	%
Недозволеност	5	8,77%
Ненавременост	23	40,35%
Ненадлежност	3	5,27%
Неуредни (не е уплатен надоместок за водење на жалбена постапка)	26	45,61%
Вкупно	57	100%

Видно од податоците кои се однесуваат на причините поради кои Државната комисија ги отфрлила изјавените жалби, може да се заклучи дека најчеста причина за тоа е што жалителите не ја исполниле законската обврска за уплата на административни такси и надомест за водење на жалбена постапка (45,61%). Овој број на отфрлени жалби укажува на фактот дека подносителите на жалби се уште не ја запазуваат законската обврска за уплата на административни такси и надомест за водење на жалбена постапка, така што Државната комисија согласно со изрично наведените законски одредби не може да одлучува по жалбите кои се отфрлаат како неплатени.

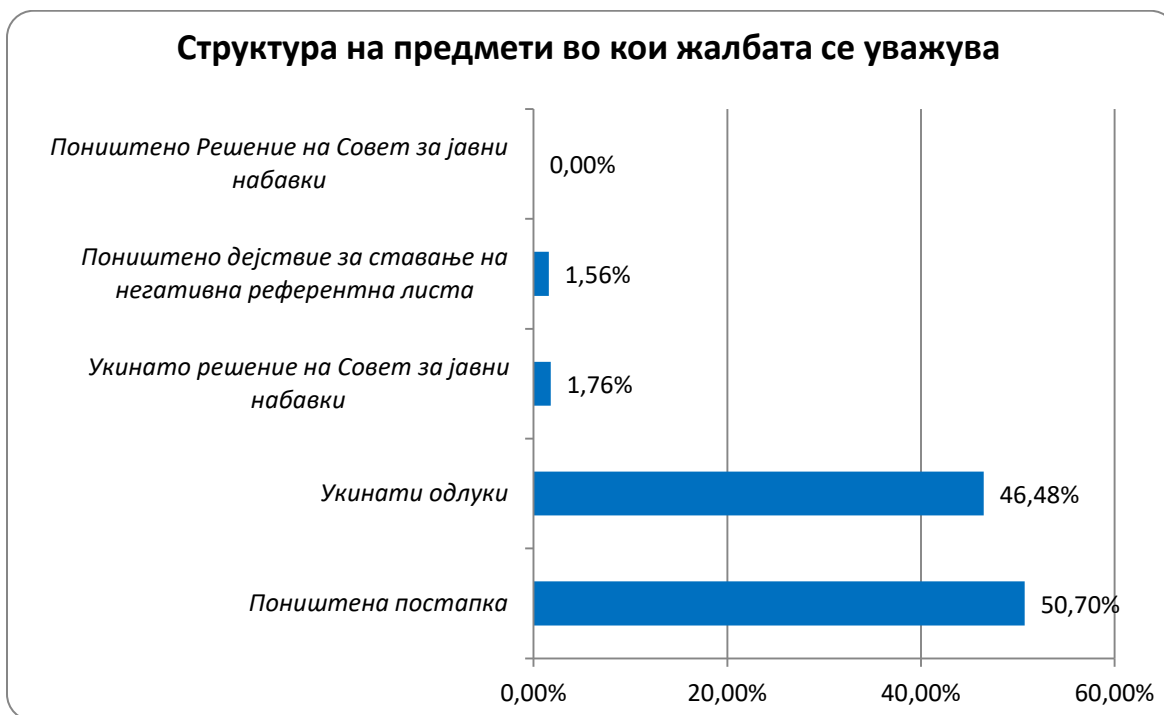
Споредба 2014 - 2015 - 2016 - 2017

2014 година			2015 година		
Структура на отфрлени жалби			Структура на отфрлени жалби		
Недозволеност	19	26,76%	Недозволеност	10	16,39%
Ненавременост	15	21,13%	Ненавременост	12	19,68%
Ненадлежност	9	12,67%	Ненадлежност	19	31,16%
Неуредни (не е уплатен надоместок за водење на жалбена постапка)	28	39,44%	Неуредни (не е уплатен надоместок за водење на жалбена постапка)	20	32,77%
Вкупно	71	100%	Вкупно	61	100%
2016 година			2017 година		
Структура на отфрлени жалби			Структура на отфрлени жалби		
Недозволеност	10	22,73%	Недозволеност	5	8,77%
Ненавременост	12	27,27%	Ненавременост	23	40,35%
Ненадлежност	3	6,82%	Ненадлежност	3	5,27%
Неуредни (не е уплатен надоместок за водење на жалбена постапка)	19	43,18%	Неуредни (не е уплатен надоместок за водење на жалбена постапка)	26	45,61%
Вкупно	44	100%	Вкупно	57	100%

3.3.5. Структура на предмети во кои жалбата се уважува

Вид на одлуки на уважени жалби	Број на одлуки	%
Укината одлука	127	51,21%
Поништена постапка	108	43,55%
Укинато решение на Совет за јавни набавки	5	2,02%
Поништено решение на Совет за јавни набавки	0	0
Поништено дејствие за ставање на негативна референтна листа	8	3,22%
Вкупно уважени жалби	248	100%

Од вкупниот број на уважени жалби (248), во најголем број случаи (51,21%) Државната комисија ја укинала само одлуката за избор и предметот е вратен на повторно постапување и одлучување на договорните органи со конкретни напатствија за постапување, а во помал број на случаи (43,55%) ја поништила и одлуката и постапката за доделување на договор за јавна набавка, при што на договорниот орган му се даваат напатствија при спроведување на евентуална нова постапка. Во случај на укинување на одлуката за избор, договорните органи имаат можност да ја повторат постапката, да ги отстранат и исправат сторените пропусти, само доколку сторените пропусти се од таков карактер и во таа фаза од постапката кога можат да бидат отстранети. Доколку во постапката за доделување на договор за јавна набавка се сторени повреди кои што не можат да се исправат и да се отстранат, во тој случај Државната комисија ја поништува одлуката и постапката за доделување на договор за јавна набавка, при што на договорниот орган му се даваат напатствија при спроведување на евентуална нова постапка.

Споредба 2014 - 2015 - 2016 - 2017

2014 година			2015 година		
Вид на одлуки на уважени жалби			Вид на одлуки на уважени жалби		
Укината одлука	75	39,47%	Укината одлука	79	33,19%
			Укинато решение на Совет	14	5,89%
Поништена постапка	115	60,53%	Поништена постапка	134	56,30%
			Поништено решение на Совет за јавни набавки	3	1,26%
			Поништено дејствие за ставање на негативна референтна листа	8	3,36%
Вкупно уважени жалби	190	100%	Вкупно уважени жалби	238	100%
2016 година			2017 година		
Вид на одлуки на уважени жалби			Вид на одлуки на уважени жалби		
Укината одлука	135	49,82%	Укината одлука	127	51,21%
Укинато решение на Совет	7	2,58%	Укинато решение на Совет	5	2,02%
Поништена постапка	123	45,39%	Поништена постапка	108	43,55%
Поништено решение на Совет за јавни набавки	0	0%	Поништено решение на Совет за јавни набавки	0	0%
Поништено дејствие за ставање на негативна референтна листа	6	2,21%	Поништено дејствие за ставање на негативна референтна листа	8	3,22%
Вкупно уважени жалби	271	100%	Вкупно уважени жалби	248	100%

3.3.6. Структура на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка

Вид на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка	Број на барања за продолжување на постапка	%
Уважени барања	0	0%
Одбиени барања	7	100%
Отфрлени барања	0	0%
Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2017	7	100%

Споредба 2014 - 2015 - 2016 - 2017

2014 година			2015 година		
Вид на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка			Вид на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка		
Уважени барања	0	0%	Уважени барања	0	0%
Одбиени барања	11	91,67%	Одбиени барања	7	58,33%
Отфрлени барања	1	8,33%	Отфрлени барања	5	41,67%
Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2014	12	100%	Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2015	12	100%
2016 година			2017 година		
Вид на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка			Вид на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка		
Уважени барања	0	0%	Уважени барања	0	0%
Одбиени барања	16	76,19%	Одбиени барања	7	100%
Отфрлени барања	5	23,81%	Отфрлени барања	0	0%
Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2016	21	100%	Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2017	7	100%

3.3.7. Структура на одлуки во однос на барања за поништување на постапка

Вид на одлуки во однос на барања за поништување на постапка	Број на барања за поништување на постапка	%
Уважени	0	0%
Одбиени	0	0%
Вкупно	0	0%

Споредба 2014 - 2015 - 2016 - 2017

2014 година			2015 година		
Вид на одлуки во однос на барања за поништување на постапка			Вид на одлуки во однос на барања за поништување на постапка		
Уважени барања	0	0%	Уважени барања	0	0%
Одбиени барања	0	0%	Одбиени барања	0	80%
Отфрлени барања	0	0%	Отфрлени барања	0	20%
Вкупно поднесени барања за поништување на постапка во 2014	0	0%	Вкупно поднесени барања за поништување на постапка во 2015	0	0%
2016 година			2017 година		
Вид на одлуки во однос на барања за поништување на постапка			Вид на одлуки во однос на барања за поништување на постапка		
Уважени барања	0	0%	Уважени барања	0	0%
Одбиени барања	1	100%	Одбиени барања	0	0%
Отфрлени барања	0	0%	Отфрлени барања	0	0%
Вкупно поднесени барања за поништување на постапка во 2016	1	100%	Вкупно поднесени барања за поништување на постапка во 2017	0	100%

3.3.8 Структура на предмети според предметот на набавката

Структура на предмети според видот на предметот на набавката	Број на предмети	%
Стоки	261	47,64%
Услуги	250	45,62%
Работи	27	4,93%
Концесии	4	0,72%
Јавно приватно партнерство	1	0,18%
Друго	5	0,91%
Вкупно предмети по кои одлучувала Државната комисија	548	100%

Од вкупно 561 жалбени предмети, Државната комисија одлучувала по 548 предмети додека останатите 13 предмети поради некомплетна документација се пренесени за постапување во 2018 година.

Споредба 2014 - 2015 - 2016 - 2017

2014 година			2015 година		
Структура на предмети според видот на предметот на набавката			Структура на предмети според видот на предметот на набавката		
Стоки	259	45,05%	Стоки	244	40,00%
Услуги	257	44,69%	Услуги	307	50,33%
Работи	52	9,04%	Работи	34	5,57%
Концесии	4	0,69%	Концесии	3	0,49%
Јавно приватно партнерство	3	0,53%	Јавно приватно партнерство	5	0,82%
			Друго	17	2,79%
Вкупно предмети по кои одлучувала Државната комисија	575	100%	Вкупно предмети по кои одлучувала Државната комисија	610	100%

2016 година			2017 година		
Структура на предмети според видот на предметот на набавката			Структура на предмети според видот на предметот на набавката		
Стоки	261	43,09%	Стоки	261	47,64%
Услуги	294	48,53%	Услуги	250	45,62%
Работи	39	6,46%	Работи	27	4,93%
Концесии	7	1,18%	Концесии	4	0,72%
Јавно приватно партнерство	3	0,55%	Јавно приватно партнерство	1	0,18%
Друго	1	0,19%	Друго	5	0,91%
Вкупно предмети по кои одлучувала Државната комисија	606	100%	Вкупно предмети по кои одлучувала Државната комисија	548	100%

3.3.9 Структура на предмети според одлуки донесени за предмети по изјавени жалби за предмет на набавка концесии и ЈПП

Преглед на одлуки донесени во однос на постапка за доделување на концесии	Број на барања за продолжување на постапка	%
Уважени (укината одлука)	1	25%
Одбиени како неосновани	2	50%
Отфрлени (како неплатени)	1	25%
Вкупно поднесени жалби во предмети за доделување на концесии во 2017	4	100%

Во 2017 година, до Државната комисија за жалби по јавни набавки пристигната е **1 (една)** жалба за предмет која се однесува на воспоставување на договор за Јавно – приватно партнерство и истата е уважена а била укината одлуката за поништување на постапката донесена од јавниот партнер.

3.3.10 Структура на предмети според договорен орган

Во 2017 година, Државната комисија за жалби по јавни набавки има решено вкупно 548 жалбени предмети од кои во 309 предмети како договорен орган, односно како жалител против Решение на Советот се јавуваат државните органи, а во 239 предмети договорни органи се единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија.

Вид на предмети според договорен орган	Број на предмети	%
Жалбени предмети на договорни органи - државни органи	309	56,39%
Жалбени предмети на единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија	239	43,61%
Вкупно	548	100%

Структура на предмети според договорен орган

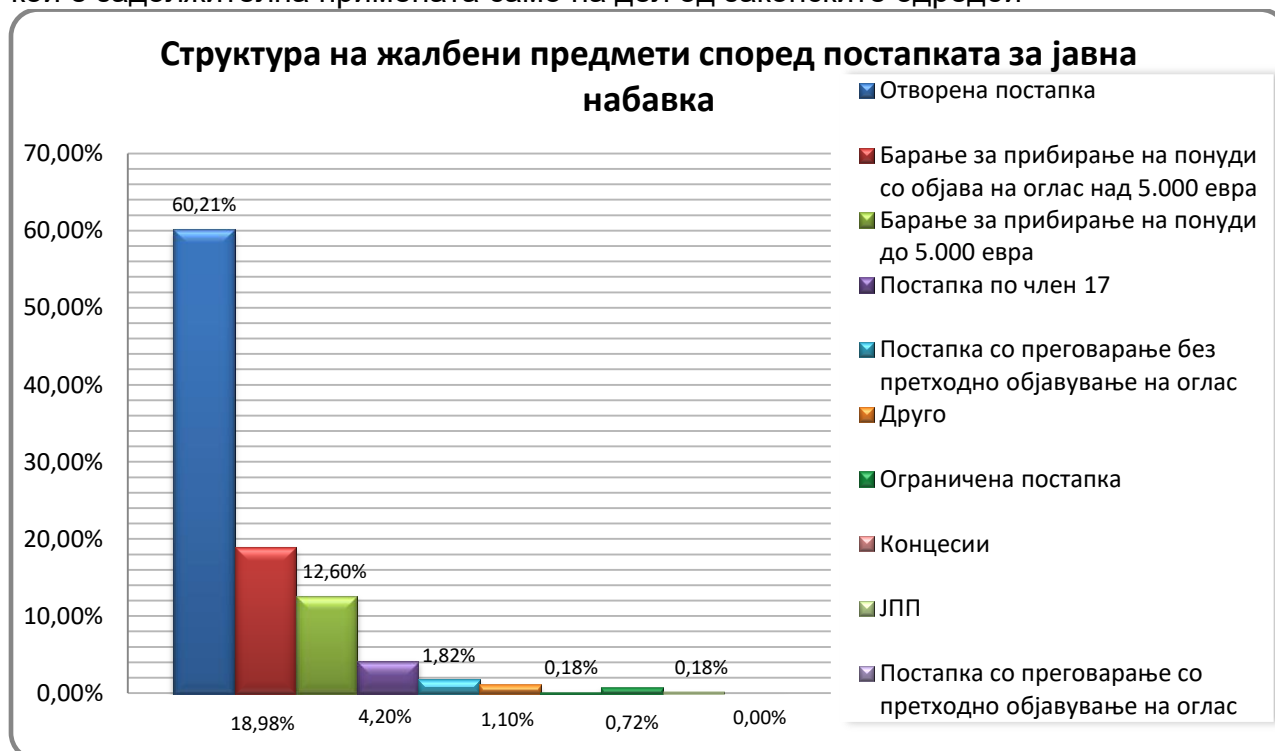
Споредба 2014 - 2015 - 2016 - 2017

2014 година			2015 година		
Вид на предмети според договорен орган			Вид на предмети според договорен орган		
Жалбени предмети на договорни органи - државни органи	247	42,96%	Жалбени предмети на договорни органи - државни органи	354	60,51%
Жалбени предмети на единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија	328	57,04%	Жалбени предмети на единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија	231	39,49%
Вкупно	575	100%	Вкупно	585	100%
2016 година			2017 година		
Вид на предмети според договорен орган			Вид на предмети според договорен орган		
Жалбени предмети на договорни органи - државни органи	364	60,07%	Жалбени предмети на договорни органи - државни органи	309	56,39%
Жалбени предмети на единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија	242	39,93%	Жалбени предмети на единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија	239	43,61%
Вкупно	606	100%	Вкупно	548	100%

3.3.11 Структура на жалбени предмети според постапката за јавна набавка

Структура на жалбени предмети според постапката за јавна набавка	Број на предмети	%
• Отворена постапка	330	60,21%
• Ограничена постапка	1	0,18%
• Барање за прибирање на понуди со објава на оглас над 5.000 евра	104	18,98%
• Барање за прибирање на понуди до 5 000 евра	69	12,60%
• Постапка со преговарање без претходно објавување на оглас	10	1,82%
• Постапка со преговарање со претходно објавување на оглас	/	0%
• Постапка за доделување на концесии	4	0,72%
• Јавно приватно партнерство	1	0,18%
• Постапка по член 17	23	4,20%
• Друго	6	1,10%
Вкупно	548	100%

*Постапките по член 17 се постапки за јавна набавка на одреден вид на услуги за кои е задолжителна примената само на дел од законските одредби

*Други постапки кои се наведени се оние за кои Државната комисија не е надлежна да постапува согласно Закноот за јавните набавки

Во 60,21% од обжалените постапки за јавни набавки се спроведени со отворена постапка, а сите останати видови на постапки се спроведени во помал процент.

3.3.12 Структура на жалбени предмети според критериум за избор

Структура на жалбени предмети според критериум за избор	Број на предмети	%
Економски најповолна понуда	0	0%
Најниска цена	548	100%
Вкупно	548	100%

Споредба 2014 - 2015 - 2016 - 2017

2014 година			2015 година		
Структура на жалбени предмети според критериум за избор			Структура на жалбени предмети според критериум за избор		
Економски најповолна понуда	60	10,43%	Економски најповолна понуда	10	1,71%
Најниска цена	515	89,57%	Најниска цена	575	98,29%
Вкупно	505	100%	Вкупно	585	100%
2016 година			2017 година		
Структура на жалбени предмети според критериум за избор			Структура на жалбени предмети според критериум за избор		
Економски најповолна понуда	0	0%	Економски најповолна понуда	0	0%
Најниска цена	606	100%	Најниска цена	548	100%
Вкупно	606	100%	Вкупно	548	100%

Во текот на 2016 и 2017 година, специфично е тоа што во сите предмети каде постапувала Државната комисија за жалби по јавни набавки како критериум за избор бил утврден критериумот најниска цена.

4. ПРИХОДИ НА БУЏЕТОТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВРЗ ОСНОВА НА ЖАЛБЕНАТА ПОСТАПКА ПРЕД ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА

Согласно член 229 од Законот за јавните набавки, подносителите на жалбите се должни да уплатат надомест за водење на жалбена постапка со исклучок кога како жалители се јавуваа договорни органи, а против Решенија донесени од Советот за јавни набавки, бидејќи жалбите на договорните органи изјавени против решенијата на Советот за јавните набавки беа без надоместок. Надоместот за водење на жалбена постапка е приход на Буџетот на Република Македонија.

Износот на надоместот за водење на жалбена постапка пред Државната комисија, согласно Законот за јавните набавки, е утврден во зависност од

висината на понудата на подносителот на жалбата, и тоа: до 20.000 евра во денарска противвредност надоместот изнесува 100 евра, од 20.000 до 100.000 евра во денарска противвредност надоместот изнесува 200 евра, од 100.000 до 200.000 евра во денарска противвредност надоместот изнесува 300 евра и над 200.000 евра во денарска противвредност надоместот изнесува 400 евра.

4.1. Надоместок за водење на жалбена постапка

Вкупниот износ кој врз основа на надомест за водење на жалбена постапка пред Државната комисија е уплатен во Буџетот на Република Македонија за периодот од 01.01.2017 година до 31.12.2017 година изнесува 5.257.492,00 денари.

Во случаите кога жалителот ќе успее во жалбената постапка и изјавената жалба ќе биде уважена, Државната комисија согласно со член 228 од Законот за јавните набавки одлучува за тоа која од странките во постапката ќе ги сноси трошоците на жалбената постапка.

4.2. Административни такси за водење на жалбена постапка

Вкупниот износ кој врз основа на административни такси за изјавување на жалба пред Државната комисија се уплатени во Буџетот на Република Македонија за 2017 година изнесува околу 130.500,00 денари додека за 2016 година по овој основ се уплатени околу 145.750,00 денари.

5. ОЦЕНКА НА СОСТОЈБАТА ВО ЈАВНИТЕ НАБАВКИ

Во согласност со обврските утврдени во Законот за јавните набавки, во Годишниот извештај за работата потребно е Државната комисија за жалби по јавни набавки да даде оценка на состојбата со правната заштита и на системот за јавни набавки во целина.

Законот за јавните набавки објавен во Службен весник на Република Македонија бр.136/2007 претрпе измени објавени во Службен весник на Република Македонија бр.130/2008, бр.97/2010, бр.53/2011, бр.185/2011, 15/2013, бр.148/2013, 160/2013, бр.28/2014, бр.43/2014, бр.130/2014, бр.180/2014, 27/2015, 78/2015, 192/2015, бр.27/2016, бр.120/2016 и бр.165/2017. Со донесените измени настанаа битни промени во целокупниот систем на јавните набавки, а особено во правната заштита. Недостатоците кои беа воочени во системот на јавните набавки, со имплементирани законски измени се сведоа на минимум со што системот за јавните набавки е се поблиску до европските регулативи и законодавства, а се во функција на доближување на Република Македонија кон Европската унија.

Поаѓајќи од фактот дека Државната комисија во постапката на правна заштита ја контролира примената на материјално - правните и процедуралните одредби, оценката на состојбите во јавните набавки се дава во 2 дела:

- оценка на состојбата со правната заштита; и
- оценка на системот на јавните набавки, во целина.

5.1 Оценка на состојбата со правната заштита

Оценката на состојбата со правната заштита во јавните набавки се дели на:

- жалбена постапка;
- управносудска постапка;
- судска постапка за надомест на штета;
- антикорупциски ефекти на правната заштита во јавните набавки.

5.1.1. Жалбена постапка

Состојбата на полето на правната заштита се карактеризира со следното:

- Законот за јавните набавки кој во голема мера ги подобри одредбите кои се однесуваат на постапувањето/работењето на Државната комисија за жалби по јавни набавки, е усогласен со законодавството на Европската унија и овозможува поефикасна правна заштита.
- Законското решение овозможува изјавување на жалба во одделна фаза од постапката за јавна набавка со што се овозможува отстранување на повредите веднаш по нивното настанување, а не по завршување на постапката.
- Државната комисија постапува исклучиво по изјавена жалба, а по службена должност постапува само во однос на битните повреди кои се наведени во законот.
- Со законот е воспоставено суспензивно дејство на жалбата, како претпоставка за спроведување на жалбена постапка, а законот го воведува и институтот барање за продолжување на постапката за доделување на договорот за јавна набавка во исклучителни ситуации. Жалбата има суспензивно дејство кога се однесува на одлуката за избор и потпишување на договорот за јавна набавка.

- Постапката пред Државната комисија е уредена на ефикасен начин со правно регулирање на правилата за докажување, обврските на странките во постапката и роковите за постапување, кои имаат за цел донесување на што е можно поквалитетна одлука.
- Начинот на изјавување на жалба (истовремено до Државната комисија и до договорниот орган) и можноста на договорниот орган да ја промени одлуката, односно да ја уважи жалбата, доведуваат кон постигнување на поголема ефикасност и оперативност.
- Во 2012 година беа донесени следните позначајни измени на Законот за јавните набавки:
 - задолжително спроведување на електронски аукции во сите постапки за јавни набавки освен во постапките за доделување на договор за јавна набавка на одредени услуги или работи чиј предмет е интелектуална услуга, како што е дизајнирање на идејно решение и слични услуги, како и во случаи каде што заради специфичност на предметот на договорот за јавна набавка е неможно да се спроведе електронска аукција. (член 123 од Законот за јавните набавки)
 - задолжително објавување на оглас при спроведувањето на постапките за доделување на договори за јавна набавка и на таков начин се зголеми транспарентноста во постапките но исто така се зголеми и конкуренцијата меѓу економските оператори.
 - се вовеле институтот негативна референца. Економските оператори кои учествувале во постапката за доделување на договор за јавна набавка и биле избрани како најповолни, а не го склучиле договорот, или економските оператори кои ја повлекле својата понуда пред истекот на периодот на нејзината важност, или ако економскиот оператор не ја прифати исправката на аритметички грешки или пак ако истиот не ја обезбеди гаранцијата за квалитетно извршување на договорот, а истата била предвидена во тендерската документација, договорниот орган може да објави негативна референца што резултира со исклучување на тој економски оператор од сите идни постапки за доделување на договор за јавна набавка во период од една година од денот на објавувањето во случај на прва негативна референца. Периодот на исклучување од овој став се зголемува за дополнителна една година при секоја негативна референца, но не повеќе од пет години. Со измените на Законот за јавните набавки во 2013 година, се изврши дополнување на одредбите кои се однесуваат на

негативните референци така што е предвидена обврска за договорните органи за негативната референца да одлучуваат со одлука за избор или поништување на постапка со што ќе се овозможи и првна заштита односно можност за изјавување на жалба од страна на економските оператори. Исто така, предвидена е можност во случај на наплата на банкарската гаранција за квалитетно извршување на договорот и за објавување на негативна референца на ЕСЈН, носителот на набавката да може да покрене спор пред надлежен суд.

- Во 2013 година беа донесени следните позначајни измени на Законот за јавните набавки:
 - се формира Совет за јавни набавки во рамките на Бирото за јавни набавки и тоа најдоцна до 31.12.2013 година, а истиот да започне со работа од 1 мај 2014. Членовите на Советот ги избира Владата на Република Македонија по пат на јавен конкурс за период од четири години со право на повторен избор и чија законска обврска е да решава по барањата за добивање согласност во случаите кога тоа е определено во законот.
 - кога група понудувачи заеднички поднесуваат понуда, составен дел на понудата е договорот за поднесување на групна понуда во кој особено е наведено: членот на групата кој ќе биде носител на групата, односно кој ќе ја поднесе понудата и ќе ја застапува групата пред договорниот орган, членот на групата кој во име на групата економски оператори ќе го потпише договорот за јавна набавка, членот на групата кој во име на групата економски оператори ќе ја обезбеди гаранцијата на понудата во форма на банкарска гаранција или депонирани средства, доколку е предвидено во тендерската документација, членот на групата кој ќе ја издаде фактурата и сметка на која ќе се вршат плаќањата, краток опис на обврските на секој од членовите на групата економски оператори за извршување на договорот и други податоци кои договорниот орган ќе ги утврди во тендерската документација.
 - забрана за договорните органи за делење на предметот на набавката на начин со кој што ќе се ограничи конкуренцијата без оглед дали предметот на договорот е оформен во еден или во повеќе делови.
 - задолжителна обврска за договорните органи при објавување на огласи за доделување на договори за јавни набавки да ја објавуваат проценетата вредност без ДДВ, а предвидено е оваа одредба од законот да почне да се применува од 01.01.2014 година.
 - спроведување на технички дијалог и тоа задолжително кога се спроведува отворена или ограничена постапка за набавка на стоки

или услуги со проценета вредност над 130.000 евра во денарска противвредност, при што договорниот орган изготвува записник кој задолжително го доставува до сите економски оператори кои дале предлози и коментари на објавената тендерска документација. На таков начин од денот на приемот на записникот е обезбедено и правото на жалба на економските оператори. Неспроведување на технички дијалог во случаите кога согласно законот е задолжително, со измените и дополнувањата на Законот за јавните набавки во 2013 година е предвидено како битна повреда на постапката за јавна набавка и е причина за поништување на постапките во случај на изјавена жалба.

- кога е поднесена само една понуда или само една прифатлива понуда, со оглед дека нема услови за спроведување на електронска аукција, договорниот орган задолжително да го покани економскиот оператор преку ЕСЈН да поднесе конечна цена.
- обврска за секој економски оператор задолжително да достави Изјава за независност односно изјава во која под целосна материјална и кривична одговорност ќе изјави дека понудата ја поднел независно, без договор со други економски оператори спротивно на прописите за заштита на конкуренцијата, како и дека не учествува во истата постапка со други економски оператори со кои е капитално, сопственички или роднински поврзан.
- се воведе профил на економски оператор на ЕСЈН кој економските оператори можат да го користат за докажување на одредени критериуми за утврдување способност што го овозможува ЕСЈН кај постапките кои се спроведуваат со користење на електронски средства.
- правна заштита односно можност да се изјави жалба во фаза на технички дијалог и неспроведувањето на технички дијалог во случаите кога е задолжително е предвидено како битна повреда на законот.
- битна повреда при постапувањето на договорниот орган доколку објави оглас без согласност од Советот за јавни набавки кога таа согласност е задолжителна како и доколку не е постапено согласно решението на Државната комисија.
- Со извршените измени и дополнувања на Законот за јавните набавки се додаде и нова надлежност на Државната комисија а тоа е решавање по жалби против решение донесено од Советот согласно со член 14 став (17) на овој закон.
- Во 2014 година беа донесени следните позначајни измени на Законот за јавните набавки:кои се однесуваат на работата и делувањето на Државната комисија за жалби по јавни набавки како и на делот кој ги уредува самите постапки за јавни набавки:

- доколку Државната комисија за жалби по јавни набавки донесе решение со кое постапката се враќа во повторна евалуација, комисијата за јавни набавки е должна да ја изврши повторната евалуација во рок од пет работни дена од денот на приемот на решението со поднесување предлог за избор или за поништување на постапката до одговорното лице, не сметајќи ги деновите за спроведување на електронската аукција и истото е битна повреда на Законот за јавните набавки.
- се предвидеа построги услови за избор на член на Државната комисија.
- се предвиде ново работно место во Државната комисија и тоа Генерален секретар кој раководи со стручната служба на Државната комисија и истиот учествува на седниците на Државната комисија без право на глас. Исто така, со овие измени и дополнувања предвидено е Државната комисија да донесува финансиски, стратешки планови и годишна програма кои ги доставува до Собранието на Р.Македонија најдоцна до крајот на март од тековната година и на истите дава согласност.
- се утврди дека претседателот и членовите на Државната комисија од своите редови избираат заменик – претседател со мнозинство гласови и исто така е утврден коефициентот за пресметување на платата на Претседателот и на членовите на комисијата.
- се промени рокот за доставување на одговорот на жалбата и целокупната документација од спроведената постапка така што истиот претходно беше пет дена а со измените се наведе дека истиот изнесува пет работни денови како и тоа дека истите рокови и одредби се однесуваат и на Советот за јавни набавки во случаите кога е изјавена жалба против нивно решение. Исто така предвидено е дека Државната комисија по службена должност ќе го укине решението на Советот за јавни набавки и предметот ќе го врати на повторно одлучување доколку истиот не го достави одговорот и документацијата во законскиот рок.
- се вовеле рок од 8 дена од денот на приемот на одлуката за прием или одбивање на прием на понудувач во квалификациски систем, за изјавување на жалба во случај на воспоставување на квалификациски систем а во однос на дејствијата или пропуштањата за преземање дејствија поврзани со тендерската документација и исто така се дополни делот на одлуките кои ги донесува Државната комисија односно алинејата според која се поништуваше одлуката се дополни и со поништување на целокупната постапка. Исто така, скратен е рокот за одлучување на Државната комисија за жалби по јавни набавки, со оглед на фактот што со наведените измени, предвидено е да се донесе одлука во

рок од 15 дена од денот на доставување на документацијата, а не од денот на комплетирање на предметот.

- како законска обврска се воведе тоа дека примените жалби се заведуваат во деловодната евиденција и истиот ден кога се примени се објавуваат на веб-страната на Државната комисија, како и тоа дека предметите за работа се распределуваат кај претседателот и членовите на Државната комисија по случаен електронски избор,
- се додаде и надлежност за постапување на Државната комисија согласно друг закон освен надлежноста за решавање по жалби на решение донесено од Советот согласно со Законот за јавните набавки
- по барање на најмалку 3 (три) члена на Државната комисија во постапката, а заради оправдани причини или добиени нови информации или факти кои што одат во прилог на итно решавање на предметот, Државната комисија одлучува во рок не подолг од три работни дена од денот на приемот на барањето доколку договорниот орган ја доставил документацијата, а доколку истата не е доставена рокот од 3 работни дена започнува да тече од денот на доставувањето на документацијата.
- обврска на Државната комисија за доставување на одлуките по електронски пат во рок од 48 часа од завршувањето на седницата на која е донесена одлуката и за таа цел се предвиде и обврска на странките задолжително да доставуваат електронска адреса до Државната комисија при доставувањето на жалбата односно одговорот на жалбата.
- договорните органи пред спроведување на постапка со преговарање без претходно објавување на оглас за набавка на дополнителни работи да добијат согласност од Советот за јавните набавки.
- при доделување на договор за јавна набавка на превоз на патници, подизведувачот треба да ги исполнува истите критериуми за утврдување на способноста предвидени за понудувачот.
- обврска за договорните органи и тоа ако проценетата вредност на договорот за јавна набавка без вклучен ДДВ е над 50.000 евра за стоки и услуги, односно над 200.000 евра за работи, огласот за доделување договор за јавна набавка задолжително се објавува во Службено гласило на Европската унија, во спротивно поради битна повреда на законот, Државната комисија ќе ја поништи постапката.
- можност за договорните органи кај набавката на услуги за резервација на авионски билети, да може покрај спроведената постапка за доделување на договор за јавна набавка на услуги

согласно со законот, да резервира авиобилети со пониски цени од цените по склучен договор, и тоа со користење на интернет од одредени даватели на услуги или од компании кои нудат нискобуџетни летови.

- во случај на набавка на услуги во поглед на техничките спецификации договорните органи немаат обврска да бараат согласност, и исто така, се прецизирани и заострени условите за задолжително обезбедување на согласност од Советот за јавни набавки при набавка на стоки, во зависност од видот на постапката, а по претходна анализа на пазарот. Исто така, се воведува и задолжителна претходна согласност од Советот за склучување на рамковна спогодба со помалку од седум економски оператори.
- измена и на одредбите кои се однесуваат на постапките каде електронската аукција не е задолжителна и тоа кај консултанските услуги, интелектуални услуги за осмислување, дизајнирање и изработка на идејни и други креативни решенија, услуги за изработка на студии или елаборати или услуги и стоки од занаетчији со вкупна проценета вредност до 20.000 евра во денарска противвредност на годишна основа.
- обврска за комисијата за јавни набавки пред евалуацијата на понудите задолжително да провери дали за некој од понудувачите е објавена негативна референца како и тоа дека проверка на валидноста и комплетноста на документацијата за утврдување на способност само на оние понудувачи за кои не е објавена негативна референца, и тоа во рок од 5 работни дена од крајниот рок за поднесување на понудите. Исто така, предвидена е и задолжителна обврска за комисијата за јавни набавки да бара појаснување или дополнување на документите за утврдување на способноста а притоа не смее да создава предност во корист на одреден економски оператор.
- вкупната вредност на дополнителните работи, непредвидените работи, вишоците на работи и кусоците на работи или на дополнителните услуги не смее да надмине 30% од вредноста на основниот договор.
- подетално е уреден начинот на кој договорниот орган ја спроведува анализата на пазарот и исто така се воведува надлежност за Советот за јавни набавки за давање на согласност и во постапки предвидени со Законот за јавните набавки како и со друг закон.
- казнени одредби како за комисијата за јавни набавки така и за членовите на Државната комисија како и казна затвор доколку огласот не е објавен во службено гласило на Европската унија во согласност со законските услови.

- казна затвор доколку некој спротивно на законот пропуштил да преземе дејствија кои биле задолжителни поради што е објавена постапка за доделување на договор за јавна набавка со рамковна спогодба без согласност од Советот за јавни набавки иако истото било задолжително. Исто така, со овие измени, предвидена е казна затвор за претседателот на комисијата за јавни набавки, неговиот заменик, членовите и нивните заменици доколку пропуштат одредени дејствија задолжителни со овој закон поради тоа не е објавена негативна референца против економски оператор. Затворска казна е предвидена, исто така, и лицето или раководното лице на организацискиот облик во чии рамки се вршат работи од областа на јавните набавки. Понатаму казна затвор е предвидена за претседателот на комисијата за јавни набавки, неговиот заменик, членовите и нивните заменици ако пропуштат да утврдат издадена негативна референца против понудувач а парична казна е предвидена за одговорното лице кое ќе донесе конечна одлука за избор на понудувач против кој е издадена негативна референца. Понатаму, со истите измени и дополнувања се предвиде казна затвор доколку договорниот орган во рок од 5 работни дена не ги достави одговорот на жалбата и документацијата односно не постапи согласно член 215. Казна затвор, исто така, се предвиде и за претседателот и членовите на Државната комисија доколку не одлучат во роковите утврдени во член 224 од законот.
- парична казна за претседателот на Државната комисија доколку не свика седница во определениот законски рок од член 224 став 7 и исто така парична казна е предвидена и за заменикот на претседателот на Државната комисија ако не свика седница во истиот рок. Парична казна е предвидена и за претседателот и за членовите на Државната комисија доколку не постапат по предмет кој им е доделен по случаен електронски избор, а исто так парична казна е предвидена и за лицето одговорно за управување со електронскиот систем за распределба на предмети доколку не обезбеди распределба на предметите исклучиво по случаен електронски избор.
- Во делот на жалбената постапка односно во делот на правната заштита, Државната комисија за жалби по јавни набавки во текот на 2014 и 2015 година поднесе неколку иницијативи за измена на Законот за јавните набавки, и истите беа прифатени и инкорпорирани во Законот за јавните набавки.
- Во 2015 година беа донесени следните позначајни измени на Законот за јавните набавки:
 - се дополни член 102 став 7 при што е утврдено дека ако економскиот оператор не ги достави документите од ставот (5) на овој член во рокот утврден од страна на комисијата за јавна набавка, или истите се невалидни или несоодветни за утврдување

на личната состојба, ќе се смета дека понудувачот ја повлекол својата понуда, што резултира со издавање негативна референца, а комисијата за јавна набавка го поканува наредниот рангиран економски оператор или дава предлог за поништување на постапката. Исто така, се прецизира начинот на потпишувањето на Изјавата за независна понуда, на тој начин што е определено дека истата ја потпишува исклучиво одговорното лице. Понатаму, се дополни Главата XI-а со уште еден член со кој се предвидуваат казни за оној кој што во текот на постапката ќе ги измени или дополни оние елементи од тендерската документација за кои Советот издал согласност, спротивно на членот 38 став (4) од овој закон и со тоа за себе или за друг ќе оствари поголема имотна корист, или ќе предизвика поголема штета, при што ќе се казни со казна затвор до три години. Ако сторителот со извршување на делото од ставот (1) на овој член остварил за себе или за друг значителна имотна корист, или предизвикал значителна штета, ќе се казни со казна затвор од три до шест години, а ако сторителот со извршување на делото од ставот (1) на овој член остварил за себе или за друг имотна корист од поголеми размери, или предизвикал штета од поголеми размери, ќе се казни со казна затвор од најмалку четири години. Воедно се воведе и обврската за договорните органи да ги спроведуваат отворената постапка, ограничената постапка и постапката со барање за прибирање на понуди со користење електронски средства преку ЕСЈН и тоа во најмалку 30% од објавените огласи од 1 јануари 2016 година, во најмалку 50% од објавените огласи од 1 јануари 2017 година и во 100% од објавените огласи од 1 јануари 2018 година.

- се додаде нова Глава II-а со 16 нови члена според кои Советот за јавни набавки стана државен орган кој е самостоен во својата работа и има својство на правно лице и се определи составот, надлежностите, начинот на функционирање, условите за избор на претседател и член на Советот, начинот на избор и разрешување на претседателот и членовите на Советот, разработена е постапката по поднесено барање за добивање на соодветната согласност, начинот на одлучувањето по поднесеното барање и начинот и условите за избор на стручните лица.
- Во 2016 година беа донесени следните позначајни измени на Законот за јавните набавки:
 - За набавката на адвокатски услуги како и за договорите кои договорниот орган ги склучува согласно член 29 од Законот за меѓуопштинска соработка нема да се применува Законот за јавните набавки

- Во 2017 година беше донесен Закон за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки со кој беше укинат Советот за јавни набавки како државен орган и сите одредби од законот кои се однесуваа на истиот, со што во целост се укина законската обврска на договорните органи да бараат согласност од Советот во однос на критериумите и техничките спецификации предвидени во тендерската документација.

5.1.2. Управно - судска постапка

- Судска заштита странките побарале во 86 случаи од вкупно 548 решени предмети, што значи дека 84,31% од сите Решенија на Државната комисија станале правосилни, а само 15,69% од нив биле утужени.
-

5.1.3. Антикорупциски ефекти на правната заштита во постапките за јавни набавки

Многу важен антикорупциски ефект претставува самиот факт на основање и функционирање на Државната комисија како самостојна и независна институција која обезбедува правна заштита и на таков начин овозможува јакнење на владеење на правото и санкционирање на незаконското постапување.

Државната комисија за жалби по јавни набавки во Јануари 2009 година го потпиша Протоколот за соработка за превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси чии потписници меѓу другите се и Државната комисија за спречување на корупцијата, Јавното обвинителство на Република Македонија и други институции.

Транспарентноста и јавноста во работата на Државната комисија заедно со развојот на правната пракса и толкувањето на прописите, придонесува во борбата против корупцијата во оваа област.

Достапноста и комуникацијата со странките во постапките и јавноста во работата на Државната комисија претставуваат активности кои се неопходни во борбата против корупцијата, а кои се видливи во секојдневната работа на Државната комисија.

5.2. Оценка на системот на јавните набавки во целина

Оценката на системот на јавните набавки од страна на Државната комисија, опфаќа:

- Оценка на законодавството;
- Оценка на институциите, корисниците и субјекти кои се должни да ги применуваат прописите за јавните набавки, и
- Оценка на правната пракса, литература, доктрина.

5.2.1. Законодавна рамка

- Сегашната законска рамка на јавните набавки која е во примена од 2013 година и со одредби со кои во голема мерка е дополнет системот за јавните набавки од 2014, 2015 и 2016 година, значително е поквалитетна, поопширна и посеопфатна во споредба со претходната. Покрај Законот за јавните набавки во примена се и подзаконски акти (Методологија за изразување на критериумите за доделување на договорот за јавна набавка во бодови, Правилник за содржината на тендерската документација, Правилник за формата и содржината на образецот на извештајот од спроведената постапка, Уредба за Општиот поимник за јавни набавки, Правилник за изменување на правилникот за формата и содржината на Извештајот од спроведена постапка, Правилник за формата и содржината на известувањето на кандидатите односно понудувачите за одлуките во врска со извршена претквалификација, Правилник за формата и содржината на образецот на огласот за воспоставување квалификациски систем, Тарифник за висината на надоместоците за користење на електронскиот систем за јавни набавки, Кодекс на однесување при спроведување на јавните набавки, Упатство за примена на мерките за енергетска ефикасност и заштеда на енергија при спроведувањето на јавните набавки, Правилник за формата и содржината на известувањето за неодлучување по поднесена жалба, Правилник за програмата за едукација, Правилник за постапката на отворањето на понудите и образецот за водење на Записник за отворањето на понудите, Уредба за услугите кои се предмет на договорите за јавни набавки на услуги, Уредба за видовите на активности на градење кои се предмет на договорите за јавни набавки на работи, Правилник за начинот на проценување на вредноста на договорите за јавните набавки, Правилник за формата и содржината на годишниот план за јавни набавки, Правилник за начинот на користење на електронскиот систем за јавни набавки, Индикативен список на договорни органи, Интерни упатства за едукација за јавни набавки), кои во голема мера се усогласени со Директивите на Европската комисија.
- Голем чекор кон зголемување на транспарентноста во јавните набавки е направен со прописите за Електронскиот систем за јавни набавки (ЕСЈН) кој се спроведува преку Бирото за јавни набавки и со спроведувањето на електронски аукции.

5.2.2. Институции, корисници, обврзници на примена на прописите за јавни набавки

Системот на јавните набавки го сочинуваат: Бирото за јавни набавки, орган во состав на Министерството за финансии, Државната комисија за жалби по јавни набавки, Управниот суд, Вишиот управен суд, Државниот Завод за ревизија како и

договорните органи и економските оператори. Бирото за јавни набавки како орган во состав на Министерството за финансии со својство на правно лице, иницира предлози за донесување на законски и други акти од областа на јавните набавки, го следи и анализира спроведувањето на законот и другите прописи за јавни набавки, функционирањето на системот на јавните набавки и иницира промени за подобрување на системот на јавните набавки, дава мислења во врска со одредбите и примената на Законот за јавните набавки и врши други работи определени со Законот за јавните набавки. Државната комисија за жалби по јавни набавки е надлежна за решавање по жалби во постапките за доделување на договори за јавни набавки пропишани со овој закон, како и по жалби во постапките за доделување договори за концесии и јавно приватно партнерство уредени согласно со закон и е тело кое врши управен (административен) надзор и контрола на спроведувањето на постапките за јавните набавки. Управниот суд постапува по тужбите поднесени против Решенијата на Државната комисија, а Вишиот управен суд одлучува по жалбите поднесени против одлуките на Управниот суд. Државниот завод за ревизија го контролира финансиското работење на буџетските корисници како и примената на Законот за јавните набавки. Договорните органи се обврзани на примена на Законот за јавните набавки, а економските оператори се директни учесници во јавните набавки со доставување на своите конкурентни понуди при набавките.

5.2.3. Правна пракса, доктрина и литература

- Академската заедница (правните факултети, научни установи и др.) не е во доволна мера вклучена при донесувањето на прописите и развојот на правниот систем на јавни набавки. Јавните набавки како правна област се изучуваат и на додипломски и на постдипломски студии, но сепак за оваа област недостига правна анализа, истражување, статистички податоци и теоретски научни публикации.
- Правната пракса, Државната комисија за жалби по јавни набавки ја развива на начин што на својата веб страна секојдневно ги објавува поднесените жалби како и донесените одлуки. Исто така на веб страната www.dkzjn.mk се објавени обрасци кои можат да ги искористат договорните органи и економските оператори, кои би им помогнале при поднесување на писмена до Државната комисија, а исто така објавено е и известување за начинот на кој странките во постапките можат да добијат печат за извршност на решенијата на Државната комисија во делот на трошоците на постапката.

6. ПРЕГЛЕД НА АКТИВНОСТИ УТВРДЕНИ ВО ПРОГРАМАТА ЗА РАБОТА НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗА 2017 ГОДИНА

Согласно Програмата за работа за 2017 година, каде е планирано зајакнување на капацитетите на Државната комисија, потребно е да се напомене

дека не е остварено вработување на административен службеник, а дополнително на тоа двајца административни службеници го прекинаа работниот однос.

Во однос на планираните семинари, работилници, генерички и специјализирани обуки за вработените како и набавката на информатички уреди, истите се реализирани во рамките на финансиските можности на Државната комисија.

Во однос на планираниот развој, одржување, надградба и усовршување на електронската архива и воведувањето на електронски систем за управување и водење на целокупната жалбена постапка пред Државната комисија, како активност е реализирано само редовното одржување на електронската архива, а се останато не е реализирано поради недостиг на финансиски средства

Ред. број	Активност	Рок	Остварена/неостварена
1.	Работни задачи предвидени со закон		√
	Решавање по жалби	/ тековно	√
	Одлучување по барања кои ги поднесуваат странките	/ тековно	√
	Постапување по службена должност	/ тековно	√
	Постапување по претставки и предлози	/ тековно	√
	Постапување по барања за слободен пристап до информации од јавен карактер	/ тековно	√
2.	Зајакнување на капацитетите		
	Вработување на административен службеник	Трет/четврт квартал	X
	Посета на семинари, тематски работилници и студиски посети, како и генерички и специјализирани обуки за вработените	/ тековно	√
	Набавка на нови уреди од информатичка технологија	/ по потреба	делумно
	Развој, одржување, надградба и усовршување на електронската архива	/ тековно	делумно
	Воведување на електронски систем за управување и водење на целокупната жалбена постапка	/ трет квартал	X

пред Државната комисија		
3.	Аналитичко-информативна дејност	
	Годишен извештај за работата на Државната комисија за 2016 година	/ прв квартал √
	Годишна програма за работа на Државната комисија за 2018 година	/ четврт квартал √
	Финансиски план на Државната комисија за 2018 година	/ четврт квартал √
	Стратешки план на Државната комисија за 2018 година	/ четврт квартал √
4.	Соработка со домашни и странски органи и организации	
	Соработка со домашни и странски институции	/ тековно √
5.	Следење на состојбите во областа	
	Следење на состојбите во областа	/ тековно √

7.ЗАКЛУЧОЦИ

- Заради непречено и поефикасно работење на Државната комисија за жалби по јавни набавки потребно е јакнење на материјално – кадровските услови потребно е:
 - поголем буџет за Државната комисија
 - соодветни деловно - административни простории за Државната комисија
 - нови вработувања во Државната комисија
- Со сите погоре наведени измени и дополнувања на Законот за јавните набавки изминатите години, во голема мера се подобри законската регулатива која се однесува на јавните набавки, но потребно е да се донесе нов Закон за јавни набавки каде би биле инкорпорирани сите потребни измени и дополнувања, а кои се однесуваат на постапките за јавните набавки.

Бр.01-158/1
26.03.2017 год.
С к о п ј е

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЈАТА
Маја Малахова